LAHARI COMMUNIQUE
Its Unique

Volume : 30
Issue : 1
April 2018

Property undervaluation invalidates auction sale

Undervaluation of the property auctioned is sufficient ground to set aside sale, said Supreme Court recently. The Court was examining the facts of a case in the light of the mandate contained in Rule 90 of Order 21 in the Code of Civil Procedure. It was a case wherein the property of the defaulting creditor was auctioned for much lower price than its market price.

The auction sale in the case was sought to be set aside on many grounds including the ground of undervaluation. The apex Court however, did not consider any grounds other than the ground of undervaluation relying upon the dicta in *Rajiv Subramaniyan*, which held that improper valuation of the property is enough to set aside sale.

`P' plaintiff filed suit for recovery of money lent to `D', the defendant. The suit came to be decreed after contest by `D'. 'P' then initiated execution proceedings where the 'D' remained absent. In his absence a piece of immovable property, namely agricultural land belonging to 'D' was attached and auctioned. 'D' subsequently field application for setting

▶▶2

30th year of publication

Appeal: favour accused when two views possible

Declining to interfere in a judgment of acquittal, the apex Court said, merely because a view other than the view of the trial Court is possible, appellate Court should not reverse acquittal. The Court also made clear that when two views are possible on the same set of material, the one favouring accused must be accepted.

"In an appeal under Article 136 of the Constitution of India, this Court will not interfere with the judgment of the High Court unless the same is clearly unreasonable or perverse or manifestly illegal or grossly unjust," said the Court listing out the grounds on which alone, appellate Court may differ with the verdict of acquittal.

Turning to the argument that another view- that of the guilt of the accused-is possible from the records of the case, apex Court declined to treat it as one of the grounds to interfere. "Mere fact that another view could also have been taken on the evidence on record is not a ground for reversing an order of acquittal," ruled the Court.

The Court recognizing the principle of favouring the accused when two views are possible, said that this is a `golden thread' running through the `web of administration of criminal justice'. "Another golden thread which runs through the web of the administration of justice in criminal cases is that if two views are possible on the evidence adduced in the case, one pointing to the guilt of the accused and other to his innocence, the view which is favourable to the accused should be adopted," pronounced the Court.

'Pay and Recover' : SC directs insurer

In a case where the driver of the offending vehicle did not have valid license to drive, the apex Court declined to absolve the insurer of its liability to pay compensation and directed for payment of compensation by the insurer and for recover it from the owner. The Court considered this as a case of `breach of insurance policy condition but not so fundamental as to contribute to the cause of accident'.

In treating the present case as breach of policy condition by the owner of the vehicle but not so fundamental as to lead to the accident, the Court relied upon the mandate contained in Sec. 149(2)(a) of the Motor Vehicles Act and dicta laid down in *Swaran Singh* of the year 2004.

Certain Sunil Kumar while riding a motor cycle met with accident and succumbed to the injuries.

▶▶2

Material Facts: pleading and material particulars required

Supreme Court recently ruled that in the election petition based on allegations of corrupt practice, `material facts' should not only be pleaded but full particulars of those corrupt practices must be furnished. "In case of Election Petition founded on allegations of corrupt practice not only the `material facts' have to be pleaded but even the full particulars thereof have to be furnished at the stage of filing of the Election Petition itself," ruled the Court. The Court traced the source of this requirement to Sec. 83(1)(b) of the Representation of People Act.

The election petition filed by Om Prakash Soni challenging election of Navojot Singh Sidhu was based on the allegation that the elected candidate incurred expenditures in contravention of limit prescribed under Sec. 77(3) of the Act. The memo of petition did contain details of the dates on which advertisements of the candidate appeared in news papers, particulars of news papers and cost incurred in publication. But copies of news papers were not filed along with the petition. Therefore, Sidhu sought for dismissal of the petition on the ground that legal requirement has not been complied with. When his prayer was not granted by the Court, Sidhu approached the apex Court.

Examining the pleadings, the Court held the petition to be in compliance with Sec. 83(1)(b) of the Act. It further ruled that the *Virendra Nath Gautam* of 2007 examined the contents of the petition in the context of Sec. 83(1)(a) and not in the context of Sec. 83(1)(b), therefore, the Court made a distinction between 'material facts' and 'material particulars'. The Court also ruled that not only `material facts' but 'material particulars' must also be pleaded in the petition.

News, articles and other writes up published in this News Magazine are the intellectual property of the News Magazine. Any form of reproduction thereof by any one without the written consent of the Editor would amount to violation of the provisions of the Copy Right Act, 1957. -Ed.

Avoid 'un necessary arrests' in all cases

Recently one of apex Court's judgments having far reaching effects on the lives of large section of society received much criticism for being 'anti Dalit'. On the appeal filed by aggrieved parties arising out of the proceedings set in motion with the complaint of certain Bhaskar Gaikwad, the top Court of the country issued a slew of directions to deal with complaint as also with accused. Gaikwad had alleged that his superior officers deliberately wrote negative remarks in his confidential report.

These guidelines for police officers say how to ensure that innocent persons, especially public officials, are protected from false complaints. This effectively red flagged indiscriminate arrest of accused persons particularly public servants on receipt of first information alleging offence under the the Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act. SC further directed that in order to avoid false cases, preliminary enquiry into the complaint by an officer not below the rank of deputy superintendent shall be conducted. The bench of the Court that dealt with the matter made clear that there is no absolute bar in granting anticipatory bail in cases lodged against public servants under the Act.

It is true that the Act was passed after the Parliament satisfied itself that the provisions of the Protection of Civil Rights Act, 1955 and that of the Indian Penal Code were inadequate to protect the rights and dignity of certain communities. And precisely for this reason the Act contains stringent provisions. But the SC found that the law that sought to uphold the civil rights and dignity of certain sections of society many times became to a tool to settle private grievances and rampantly misused. We have to remember that the Court was dealing with appeals arising out of a complaint lodged by a person belonging to SC/ST that his superior officers deliberately wrote adverse remark in his confidential report. Taking note of these, the SC issued these guidelines.

The judgment received much criticism for 'diluting the provisions of the Act'. On this ground the Government twice sought review of the guidelines, only to be rejected by the Court on both occasions. This led to the demand to promulgate ordinance to nullify the effect of the Court order.

It is to be noted that it is not for the first time that SC red flagged indiscriminate arrest of accused persons on registration of FIR. Couple of years back SC issued similar direction in case of allegations of dowry harassment. One should also take note of the findings of the Police Commission that over 60% of the arrests made by Police in India are 'unnecessary'. Strictly speaking, arrest is to be made only under two circumstances, either if the accused is required for custodial interrogation, or, if there is serious apprehension of the accused fleeing justice. In all other cases, arrests are unnecessary. Unfortunately, 'unnecessary arrests' account for more than 60% of the arrests made by police in India.

In the light of country's experience with the misuse and unmindful use of power to arrest, the rule of 'no immediate arrest' shall be extended to all types of offences except where accused is required to be interrogated in custody, there is serious apprehension of accused absconding or committing continued offence.

Pay and Recover...

The Tribunal considering the petition by Sunil Kumar's legal heirs for compensation, found that the accident was caused as a result of the rash and negligent act by appellant Singh Ram. It ordered that the owner is liable to pay compensation. The Court further directed the insurer to pay compensation and later recover it from the owner of the vehicle. In the course of trial of the case, the driver had claimed to be a licensed driver and had produced two licenses, one which was fake and another which had expired as on the date of accident. Since the owner had not taken due care to verify whether the license is to be genuine one, the Tribunal saddled him with liability to pay. This finding was not disturbed in the High Court.

When the matter reached the apex Court, it noticed that the trial Tribunal had rightly guided itself by the mandate in Sec. 149(2)(a) of the Act and dicta in *Swaran Singh* in fixing the liability. Swaran Sigh held, "Even where the insurer is able to prove breach on the part of the insured concerning the policy condition regarding holding of a valid license by the driver or his qualification to drive during the relevant period, the insurer would not be allowed to avoid its liability towards the insured unless the said breach or breaches on the condition of driving license is/are so fundamental as are found to have contributed to the cause of the accident". The judgment of the year 2004 had further mandated, "the Tribunal in interpreting the policy conditions would apply "the rule of main purpose" and concept of "fundamental breach" to allow defenses available to the insurer under Sec. 149(2) of the Act". This effectively meant that Tribunal has to examine whether not having valid driving license made any contribution to the accident and whether it was so fundamental as to cause complete breach of condition/s in the insurance policy.

Having noticed the facts of the case and law applicable thereto, the Court declined to interfere in the order of the Tribunal.

...undervaluation...

aside the sale on many grounds. The application was rejected by the executing Court. In the appeal by 'D', the District Court set aside the sale mainly on four grounds, namely, there was no public notice before the sale, valuation was improper, the sale certificate is not in the name of the highest bidder and the sale certificate came to be issued in the name of the person who never participated in the bid.

Being aggrieved by the order of the District Court , the purchaser of the property approached the Bombay High Court with a Civil Revision Petition. The High Court allowed the petition and reversed the finding recorded by the appellate Court. It restored the order of the executing Court.

Felt aggrieved thereby, 'P' appealed to the apex Court. In the appeal, the Court noticed that the property was worth more than a crore of rupees, but was sold in auction for Rs.5,50,000/.

Rule 90 of Order XXI of the Code provides for setting aside sale on grounds of irregularity or fraud. It says any person interested in the property may apply to set aside sale on the ground of material irregularity or fraud either in publishing or conducting sale. At the same time, second part of the rule mandates that mere fraud or irregularity alone is not reason to set aside sale unless any one of them shown to have caused substantial injury to the applicant.

The appeal before the Supreme Court showed that the applicant suffered financially by undervaluation of the property. Property worth more than Rs.1 crore was undervalued at Rs.5,50,000/- and auctioned.

An additional reason also weighed with the Court. The amount to be recovered by the decree holder was less than Rs.4 lakh as on the date of the sale. For recovery of this sum of money, a disproportionately bigger piece of property was sold for half of its market price. The apex Court therefore, intervened and set aside the sale.

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೮ ಸಂಚಿಕೆ : ೧

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಬಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಚೈತ್ರ-ವೈಶಾಖ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ಸುದ್ದಿ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಂಗಳದಿಂದ

ಪುಟ ೩: ಪ್ರಚಲಿತ ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

ಸಮನ್ಸ್: ಹಾಜರಾತಿಯ ದಿನ ದಿನಾಂಕ ವರ್ಷ ಸಮಯ ಬೇಕೆ ಬೇಕು

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೊರಡಿಸುವ ಸಮನ್ಸ್-ಖುದ್ದು ಜಾರಿಯದ್ದೆ ಇರಲಿ, ಅಂಚೆಯ ಮುಖಾಂತರದ್ದೆ ಇರಲಿ, ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೆ ಇರಲಿ-ಪ್ರತಿವಾದಿ ಹಾಜರಾಗಬೇಕಾದ ದಿನ, ದಿನಾಂಕ, ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪೊಂದು.

೧೮ನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಸಮನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸುವುದೊಂದು 'ಒಣ ಔಪಚಾರಿಕತೆ' ಅಲ್ಲ ಎಂದಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲದ ಸಮನ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಸಮನ್ಸ್ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ.

ಈ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲದ ಸಮನ್ಸ್‌ಅನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ 'ಅವನು/ಅವಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ದಿನದಂದು ಹಾಜರಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೨೭, ಆಜ್ಞೆ ೫ ನಿಯಮ ೨೦ ಮತ್ತು ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸ್ 'ಬಿ' ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟವು.

ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರೆಗೆ ಬಂದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದು: ಆಟೊ ಕಾರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಪಾಲುದಾರರ ಮೇಲೆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಕಾರ್ಗೋ ಮೂವರ್ಸ್ ಪ್ರೈ ಲಿ. ಕಂಪನಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಅರವತ್ತಮೂರು ಲಕ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಣದ ವಸೂಲಾತಿ, ಬಡ್ಡಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿತು. ಈ ದಾವಾ ಕಲಕತ್ತಾ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹೂಡಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. ದಾವಾ ಈ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ಪಾಲುಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಧ್ಯ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನಲಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ

▶▶೪

ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿತವಲ್ಲ

ಹಲ್ಲೆಗೊಳಗಾದ ಅಥವಾ ಆಗಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಹಲ್ಲೆಕೋರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ದಾಳಿ ನಡೆಸುವುದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿತವಾದರೂ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಇಂತಹ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೯೬ ಇಂತಹ ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಾಳಿ/ಪ್ರತಿಹಲ್ಲೆ ಅಪರಾಧಿಕ ಕೃತ್ಯವೆ ಆದರೂ ಅದು ನಿಯಮಕ್ಕೊಂದು ಅಪವಾದ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿದಾಳಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನಾಗಿ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ದಾಳಿ/ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ತನ್ನ ಅಥವಾ ತನ್ನವರ ಶರೀರ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕೃತ್ಯ ಎಸಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ಈ ಕಲಂ ೯೬ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಿ. ಇದನ್ನು ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವ ಹಲವು ಸಂವಿಧಾನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳು ಕೇವಲ ಹಲ್ಲೆಯಾದಾಗ ನಡೆಸುವ ಪ್ರತಿ ದಾಳಿ ಅಲ್ಲದೆ, ಹಲ್ಲೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರತಿದಾಳಿಯೂ ಈ ಕಲಂನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸಾರಿವೆ.

ಇಂತಹದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ತೀರ್ಪುಗಳು ಯಾವುದೆ ಪ್ರಕರಣದ ಆಪಾದಿತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೂಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಆಪಾದಿತ ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿದ ಎಂಬುದು ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸಾಕು, ಕಲಂ ೯೬ರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದೂ ಸಾರಿವೆ.

ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತಹ ಒಂದು ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿ ಆಪಾದಿತನ ವಕೀಲರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಕರಣ.

ಆಗಸ್ಟ್ ೨೦೦೮ರ ಒಂದು ದಿನದಂದು ಬಿರಿಜ್‌ರಾಮ್ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಆರನೆಯ ದಿನದ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ತನ್ನ ಪಕ್ಕದ

▶▶೪

ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೆರೆವಾಸ - ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆ

ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಂಡ ಮತ್ತು ಸೆರೆವಾಸದ ಎರಡೂ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದ್ದ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪೊಂದನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಸೆರೆವಾಸವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಆ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಪರಾಧಿಯ ಯುವ ವಯಸ್ಸು (೨೪ ವರ್ಷ) ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬರೆ ಸಂಪಾದಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅವರ ಸೆರೆವಾಸದಿಂದ ಇಡಿ ಕುಟುಂಬ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಲಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ.

೨೩-೨೪ ವರ್ಷದ ತರುಣಿ ಪ್ರಿಯಾಂಕಾ ಚೆಕ್ ಅಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣ ಎದುರಿಸಿದರು. ಪ್ರಕರಣ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಅವರು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು, ದಂಡವಾಗಿ ರೂಪಾಯಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಪಾವತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೆರೆವಾಸ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿತು. ಈ ತೀರ್ಪು ಸೆಶನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ- ಆಪಾದಿತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೂ.

ಮುಂದಿನ ಅಪೀಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಆಪಾದಿತೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಪಾದಿತಳ ಅಪರಾಧದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ, ಆರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ದಂಡ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆಯೆ ಉಳಿಯಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಪಾದಿತೆ ಸೆರೆವಾಸದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟರು. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಆಗಿರುವ ತಾವು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಏಕೈಕ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸದಸ್ಯೆ, ತಂದೆ ಅಂಗವಿಕಲ, ತಮ್ಮ ಸಂಬಳ ರೂಪಾಯಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ನಡೆಯಬೇಕು, ತಾವು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕುಟುಂಬ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತದೆ ಎಂದರು-ಆಪಾದಿತೆ ಅಪೀಲುದಾರಳು.

ಪ್ರಕರಣದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಸೆರೆವಾಸದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿತು. ಸೆರೆವಾಸದ ಬದಲು ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಧಿಕ ಪರಿಹಾರದ ಹಣವನ್ನು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಬಹುದು

ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಿ (Judicial Officer)ಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪೊಂದು.

ಈ ತೀರ್ಪಿನ ತತ್ವ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೇಣಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಾದರೂ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದು ನಿವೃತ್ತ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಪಡೆಯ ಬಹುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು.

ಪ್ರಕರಣದ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ೬೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾದ ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೩೦.೦೯.೨೦೧೬ ಮತ್ತು ೩೧.೦೭.೨೦೧೬ರಂದು ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಮುಂದೆ ಈ ಇಬ್ಬರನ್ನು

▶▶೪

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಃ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

-ಸಂ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆ, ತೀರ್ಪು, ಡಿಕ್ರಿ, ನಿರ್ಣಯ ನಿಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ: ಮುಂದೇನು?

ನೀವು ಪಾರ್ಟಿ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಆಜ್ಞೆ ಅಥವಾ ತೀರ್ಪು ಒಂದಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಮುಂದೇನು? "ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹ" ಎಂದು ಶಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗಬೇಕೆ? ಅಥವಾ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಹುಡುಕಬೇಕೆ? ಆಯ್ಕೆ ನಿಮ್ಮದು.

ನಿಮಗೆ ದೊರೆತ ಆಜ್ಞೆ/ತೀರ್ಪು/ಡಿಕ್ರಿ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ನೀವು ಅಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಹುಡುಕುವುದಾದರೆ ಈ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕೈದು ಕಂತುಗಳ ಲೇಖನಗಳು ನಿಮಗಾಗಿ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಕೆಲ ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯೋಣ. ಈ ಲೇಖನದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಆಜ್ಞೆ', 'ತೀರ್ಪು', 'ಡಿಕ್ರಿ' ಮತ್ತು 'ನಿರ್ಣಯ' ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ, ಅವು ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವ ಅವುಗಳು ಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮ ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೆ ಅಂತಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಹುಡುಕಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗಾಗಿ ಈ ಅಂಕಣ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಕೆಲ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಇದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಮತ್ತು ಅವರ ವಕೀಲರಿಗೂ ಇರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕ ಆಗಿದೆಯೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಲೇಖನ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆತಂತಾಗಿದೆ. – ಸಂ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿಯೋಣ.

ಆಜ್ಞೆ: ಆಜ್ಞೆ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೊರಡಿಸುವ ಹುಕುಂ, ಇಂಗ್ಲಿಶಿನಲ್ಲಿ Order. ಇದು ಕಾನೂನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವಂತೆ ಡಿಕ್ರಿ ಅಲ್ಲದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನದ ಔಪಚಾರಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಇದು ಪುಸ್ತಕದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಯಿತು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವ, ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು? ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆಯೆಂದರೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಆದೇಶ. ಎಂದರೆ ಇದರ ಕಾಲಾವಧಿ ದಾವಾ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ. ದಾವಾ ತೀರ್ಪಿನೊಂದಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ವಿಲೀನಗೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಥವಾ ಅದು ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತಹದ್ದಲ್ಲ ಅದು.

ತೀರ್ಪು : Judgment ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಶಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನವೆ ತೀರ್ಪು. ಕಾನೂನಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಂತೆ ಡಿಕ್ರಿ ಅಥವಾ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡಿದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಲೇಖನವೆ ತೀರ್ಪು. ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 'ಆಜ್ಞೆ' ಅಥವಾ 'ಡಿಕ್ರಿ' ಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೆ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತೀರ್ಪಿನ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಡಿಕ್ರಿ : ಡಿಕ್ರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಕೊಡುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಲಂಬವಾಗಿಯೂ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ: ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಾರರ ನಿಲುವನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅವರು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತೆ ಡಿಕ್ರಿ. ಈಗಾಗಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಡಿಕ್ರಿ ಶಾಶ್ವತ. ಅದನ್ನು – ಅಪವಾದದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ–ಅದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಬದಲಿಸಲಾಗದು. ಮುಂದುವರಿದ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಹೇಳುವಂತೆ ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದು (executable).

ಡಿಕ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯಾ ದಾವಾದ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ನಿರ್ಣಯ: ಇನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಎಂದರೆ? ಇಂಗ್ಲಿಶಿನ 'Finding' ಕನ್ನಡದ ನಿರ್ಣಯ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಡಿಕ್ರಿ ಅಥವಾ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವಾಗ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದಷ್ಟೆ? ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕೆಲ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ – ಗಮನಿಸಿ, ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ – ಉಪಸಂಹಾರ (conclusion)ಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೆ ನಿರ್ಣಯ.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು – ಸಂ)

ಕೊಲೆ ಅಲ್ಲ ನರಹತ್ಯೆ, ನರಹತ್ಯೆ ಅಲ್ಲ ಕೊಲೆ

ಆಪಾದಿತ ದಂಡದಿಂದ ತಲೆಗೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ಮರಣಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸೆಶನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇದು ಕೊಲೆ ಎಂದಿತು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇದು ಕೊಲೆಯಲ್ಲ ನರಹತ್ಯೆ ಎಂದಿತು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇದು ನರಹತ್ಯೆಯಲ್ಲ ಕೊಲೆ ಎಂದಿತು.

ಹನ್ಸ್ ರಾಜ್ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹನ್ಸ್‌ರಾಜರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಸದಾ ದೂರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ಹನ್ಸ್‌ರಾಜ್ ದಂಡದಿಂದ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ತಲೆಗೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮರಣೋತ್ತರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ವೈದ್ಯರು ಹೊಡೆತ ಜೋರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪು ಒಡೆದು ಮಿದುಳಿನ ಒಳಭಾಗ ಹೊರಗೆ ಒಸರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನುಡಿದಿದ್ದರು. ಸೆಶನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇದನ್ನು ಕೊಲೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿತ್ತು–ಆಪಾದಿತನಿಗೆ.

ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಘಟನೆ ನಡೆದಾಗ ಆಪಾದಿತ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ದಂಡ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚೂಪಾದ ಮೊನೆಯ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೂ ಈ ಆಯುಧವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡುವ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದಿತು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಲಂ ೩೦೨ರ ಅಪರಾಧದಿಂದ ಕಲಂ ೩೦೪ ಭಾಗ II ರಂತೆ ಬದಲಿಸಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಸೆಶನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಗೊಳಿಸಿತ್ತು.

ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸರಕಾರದ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. 'ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಇದು ನರಹತ್ಯೆಯಲ್ಲ, ಇದ ಕೊಲೆಯೆ' ಎಂದಿತು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು ಮರಣೋತ್ತರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ವೈದ್ಯರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು. ಈಗಾಗಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಸಾಕ್ಷಿ 'ಮೃತನ ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪು ಒಡೆದು ಒಳಭಾಗ ಹೊರಗೆ ಒಸರುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದಿದ್ದರು. ಆಪಾದಿತನ ಉದ್ದೇಶ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಿರಲಿ, ಇಂತಹ ಜೋರಾದ ಹೊಡೆತ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಸಾವಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸನ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲೆ ಬೇಕು, ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಪೀಠ. ಇಂತಹ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಷ್ಟೆ ಸಾಕು – ನರಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಲೆಯೆನ್ನಲು, ಎಂದಿತು ಈ ಪೀಠ. ಆಪಾದಿತನ ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೩೦೨ರ ಎಲ್ಲ ಶರತ್ತುಗಳು ಪೂರೈಕೆ ಆಗಿವೆ ಎಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಸೆಶನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಂಗಳದಿಂದ

ಮೋಟರ್ ವಾಹನ ಅಪಘಾತ–ಮರಣ–ಪರಿಹಾರ ಧನಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ–ಅಪಘಾತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೆ ದಾಖಲಿಸಬೇಕೆ–ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಭೌತಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ–ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, ೧೯೮೮–ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ, ಕಲಂ ೨೧

ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಯಿತು: ಹೂಗ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಬ್ಬ ನಿವಾಸಿ ಅದೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಹನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟರು. ಪರಿಹಾರ ಧನಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಊರು ಕೊಲ್ಕತ್ತಾದ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಧನದ ವಿತರಣೆಗೆ ಆದೇಶಿಸಿತು. ವಿಮಾ ಕಂಪನಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದೆ ತಕರಾರು ಎತ್ತಿತು. ಏನೆಂದರೆ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣಕ್ಕೆ ಭೌತಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಪೀಲು ಪುರಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ವಜಾ ಆಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದು:

- ಕೊಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಮೃತ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಾಸವಿರದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಅಪಘಾತವಾಗದಿದ್ದರೂ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರವಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣಕ್ಕೆ ಭೌತಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇದೆ.
- ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೬೬ರಂತೆ ಕ್ಲೇಮೆಂಟ್ ವಾಸವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಎದುರುದಾರ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- ಈ ಬಗೆಗಿನ ಕಾನೂನು ೨೦೦೯ರ ಮಂಟೂ ಸರ್ಕಾರ್ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ತೀರ್ಪು ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೨೧ಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಕೊಲ್ಕೊತ್ತಾ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣಕ್ಕೆ ಭೌತಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇದೆ.

—●●●—

ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ – ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕಾರಣ ಬೇಕೆ? 'ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕಾರಣ' ದ ಸ್ವರೂಪ ಏನು? ಪಿಟಿಷನರ್ ವಿರುದ್ಧ ಸರಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ – ಪಿಟಿಶನ್ ದಾಖಲಿಸಲು ಕಾರಣ ಸಾಲದೆ? ಆಜ್ಞೆ ಜಾರಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕೆ?

ರಿಟ್ ಪಿಟಿಶನ್ ದಾಖಲಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂತಹದು, ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ವೇನಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಂತಹ ಪಿಟಿಶನ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು :

- ರಿಟ್ ಪಿಟಿಶನ್ ಸಲ್ಲಿಸಲು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕಾರಣಬೇಕು.
- ಪಿಟಿಶನ್ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಪಿಟಿಶ್ನರ್ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆ (actual prejudice and adverse effect) ಆಗುವವರೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕಿಲ್ಲ
- ಅಂತಹ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು ಎಂಬ ಭೀತಿ (apprehension) ಪಿಟಿಶನ್ ದಾಖಲಿಸಲು ಸಾಕು.

ಹುಷಾರ್! ನೀವು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿದ್ದೀರಿ!!

ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಚುನಾವಣಾ ಜ್ವರದ ಕಾವು ಏರುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಬಹು ಗಂಭೀರ ವಿಷಯವೊಂದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಯಿತು. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಈ ಸುದ್ದಿಯ ಅಲ್ಪಾಂಶವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದವು. ಕೆಸರೆರಚಿದವು, ಬೈದಾಡಿದವು. ಈ ಪಕ್ಷಗಳ ಕುರುಡು ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ತಾವೂ ಅವರಂತೆ ಮಾತಾಡಿದರು, ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು, ತಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು, ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಅವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಕೈಕೊಳೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಗೌಜು ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ- ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತೆ-ನಿಜವಾದ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲೋ ಕಳೆದು ಹೋಗಿ ಕೆಸರೆರಚಾಟ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಿತು. ಆ ವಿಷಯ ಬಹು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ್ದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನ ಬಳಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ತಾಣ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ (FB) ತನ್ನ ಬಳಿ ಇರುವ ಇಷ್ಟೂ ಜನರ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು Cambridge Analytica (CA) ಎಂಬ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಕಂಪನಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಮಾರಿಕೊಂಡಿದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಕಂಪನಿ ಅಂತಹ ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲಾಗದ 'ಸರಕ'ನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾರಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದೆ ಆ ಸುದ್ದಿ. ಇದೇನೂ ಗಾಳಿ ಸುದ್ದಿ ಅಲ್ಲ. FB ತನ್ನಿಂದ ದತ್ತಾಂಶ ಸೋರಿಕೆ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದರೆ CA ದ ಮಾಜಿ ಉದ್ಯೋಗಿ ಈ ಕಂಪನಿ ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿಯೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೀನ್ಯಾ, ಅಮೇರಿಕಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಕೇಂದ್ರ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿ, ರವಿಶಂಕರ್ ಪ್ರಸಾದ್ FBಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೇಳಿದರು.

ಪ್ರಚಲಿತ

ಆಗಸ್ಟ್ ೨೦೧೫ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ "ಹುಷಾರ್! ನೀವು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿದ್ದೀರಿ!!" ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಹೀಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಅಪಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟ ಆಗಿತ್ತು. ಇದೆಂತಹಾ ಮಾರಾಟ, ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೇನು ಲಾಭ, ನಷ್ಟ, ಮೊದಲಿಗೆ ದತ್ತಾಂಶ ಎಂದರೇನು, ಇಂತಹ

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಹುಷಾರ್! ನೀವು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿದ್ದೀರಿ!!

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು

ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗುವುದು ಅತಿ ಸಹಜ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಬಗೆಗಿನ ಹಲವಾರು ಮಾಹಿತಿ FBಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯಷ್ಟೆ? ಈ ಪೈಕಿ ಕೆಲ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾವೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವನ್ನು ಈ ತಾಣವೆ ನಮ್ಮಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ನಾವೇ ಕೊಡುವ ವಿವರಗಳು, ನಮ್ಮ ಹೆಸರು, ಹುಟ್ಟಿದ ತಾರೀಖು (ತನ್ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು), ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವು, ಉದ್ಯೋಗ, ಹವ್ಯಾಸ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರದೆ ಮೇಲೆ ಕಾಣುಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ನಾವು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇವೆ (like), ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ (share) ಎಂಬುದರಿಂದ FB ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಯು ಅದರ ಬಳಿ ದಾಖಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವೊಂದು ಭಾರತದಂತಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಕಣಜ. ಖರೀದಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿ ಒಂದು ಸರಕು. ಮಾಹಿತಿ ನಿಮ್ಮ ಬಗೆಗೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೀವೂ ಒಂದು ಸರಕು, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸರಕು. ನೀವು ಮಾರಾಟಗಾರನಿಗೆ ಎಂದರೆ FBಗೆ ಒಂದು ಮಾರಾಟದ ಸರಕು. ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರುವವ, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆ, ಎತ್ತದೆ, ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಮಾರಾಟವಾಗಿರುತ್ತೀರಿ, ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆ. 'ನಾನು' ಎಂತಹ ಮಾರಾಟದ ಸರಕು, ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತೆ? 'ನೀವು' ಎಂದರೆ ಭೌತಿಕ ಶರೀರದ ನೀವೆ ಮಾರಾಟದ ಸರಕಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯ, ನಿಮ್ಮ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ ಬ್ಯಾಂಡಿನದ್ದೊ, ಸಾಧಾರಣದ್ದೊ, ನೀವು ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ ಮಾಲಿನಲ್ಲಿ ದಿನಸಿ ಖರೀದಿಸುತ್ತೀರಿ, ಎಂತಹ ಮೊಬೈಲ್ ಬಳಸುತ್ತೀರಿ, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಹುಡುಕುತ್ತೀರಿ, ಫೇಸ್ ಬುಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಹಂಚುತ್ತೀರಿ, ಮೆಚ್ಚುತ್ತೀರಿ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಆಧಾರದಿಂದ ನೀವು ಯಾವ ಮತ್ತು ಎಂಥ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಲಾಯಕ್ಕಾದ 'ಸರಕು' ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾರುವ ಜಾಲ ಈ ಮಾರಾಟವೆ ಈ ಲೇಖನದ ವಿಷಯ. ಇದೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಸರೆರಚಾಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆಗಿದ್ದು. ಭಾರತದ ಕನಿಷ್ಟ ಮೂರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಮಾಡಿದ್ದು ಇದನ್ನೆ. ಫೇಸ್ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು CA ಮುಖಾಂತರ ಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಾನಸಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದವಂತೆ.

ನೀವೇನೆ ಖರೀದಿಸಿದರೂ ಬಿಲ್ ಬರೆಯುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಫೋನ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಇಂಟರ್ನೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊ ವಸ್ತುವನ್ನೊ, ಸೇವೆಯನ್ನೊ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತೀರಿ, FBಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನನ್ನೋ like ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆಗೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿ, ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟ ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಆಧಾರದಿಂದ ಯಾವ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಯಾವ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ನೀವು ಪದೇ ಪದೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾನೊ ಅಂತಹವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಆ ನಂತರ ಇಂಟರ್ನೆಟ್ಟಿನ ಯಾವುದೆ ಪುಟ ತೆರೆದರೂ ನಿಮಗೆ ಅಂಥದೆ ಜಾಹೀರಾತು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಜಾಹಿರಾತಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಬದಲು ಸಂಭವನೀಯ ಖರೀದಿದಾರ (potential buyer) ರ ಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅದೆ ಜಾಹಿರಾತು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ತರುವ ವಿಧಾನ. ಇದೊಂದು ರೀತಿಯ ನಿಮ್ಮ 'ಮಾರಾಟ' ವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಾರಾಟವಿದೆ.

ನೀವು whattsapp ಸೇವೆ ಹೊಂದಿರುವವರಾದರೆ ನಿಮಗಿದರ ಅನುಭವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ತಿಂಗಳ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಫೋನ್ ನಂಬರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸೇವಾದಾತ (service provider) ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ವ್ಯಾಪಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಆದಾಯ, ವಯಸ್ಸನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಂತಹದೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನೀವು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವಸ್ತು, ಸೇವೆಯ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕಳಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀವು ಎದ್ದಾಗ, ಮಲಗಿದಾದ ಅಂತಹದೆ ಜಾಹಿರಾತು ನಿಮ್ಮ ಫೋನಿನ ಇನ್‌ಬಾಕ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದು ಟಿಂಗ್-ಟಿಂಗ್ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಅದರಿಂದ, ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಿರಿ.

ಇದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತೀರಾ? ನಿಮ್ಮಂತೆ ಕೇಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಗೌಪ್ಯತೆ ಅತಿ ಪವಿತ್ರ, ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಭಾಗ, ಇದರ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಯಾವುದೆ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವವರದು ಒಂದು ಗುಂಪಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಂಪು ಈಗ ಹೇಳಿದಂತೆ "ಇದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪಿದೆ?" ಎನ್ನುವವರದು.

ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?

- ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೀಮಿತವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
- ನಿಮ್ಮ ಗೌಪ್ಯತೆಯ ಹಕ್ಕು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬೇಕು-ಬೇಡ, ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಲೋಕದ ಮುಂದೆ ಜಗಜ್ಜಾಹೀರಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇಂಥವರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಖರೀದಿಸುತ್ತವೆ.

ಯಾಕೂಬನಿಗೆ ಗಲ್ಲು ಬೆಂಬಲಿಸುವವರಾದರೆ ನೀವು ಬಿಜೆಪಿಗೆ ಸರಕು, ಬಡವರಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕಿಲೊ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಾದರೆ ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸರಕು. ನಿಮ್ಮ FBಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವುದನ್ನು like ಪಡುತ್ತೀರಿ, share ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದರಿಂದ ಈ ಜಾಲಕ್ಕೆ ನೀವು ಬಿಜೆಪಿಗೆ ಸರಕೊ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಸರಕೊ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ದೇಶ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಯುಲರ್‌ಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. (ಹಿಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವಾದಿ ಆಗಿಯೂ ಈ ವಾದವನ್ನು ನಂಬದವರು ಹಲವರಿರ ಬಹುದು, ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ) ನೀವು ಮುಸಲ್ಮಾನರೊ ಸೆಕ್ಯುಲರ್‌ಗಳೊ ಆಗಿದ್ದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಲುವಿನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೀವು ಎಂದೂ ಮತ ನೀಡದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ತೊಳೆಯುವುದು (brainwash)ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಲೆ ತೊಳಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಆ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನೂ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಮಧ್ಯದ ಬಿರುಕಿನ ಕಂದಕ ಮುಚ್ಚುವ ಬದಲು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದೂ ಇದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಮಾರಾಟ ಅಪಾಯಕಾರಿ. 'ಆಧಾರ್' ಪಡೆಯಲು ನೀಡುವ ದತ್ತಾಂಶಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸುರಕ್ಷೆ ಕೇಳುವ ಈ ದೇಶದ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಜನರು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ ಇಲ್ಲವೆ, ಅಥವಾ ಜಾಣ ಕುರುಡು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೊ?

ಸಮನ್ಸ್: ...

೧ ▶▶

ವ್ಯವಹಾರವೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿತ್ತು.

ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಕಳಿಸಿದ ಸಮನ್ಸ್ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಾದಿಗಳು ಸಂಹಿತೆಯ ಆ. V ನಿ.೨೦ ರಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪರ್ಯಾಯ ವಿಧಾನವಾದ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಹಿರು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿ ಪಡೆದರು. ಹೀಗೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದ ವಾದಿ ಪಕ್ಷದವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಮನ್ಸಿನ ನಮೂನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದರು. ಈ ಸಮನ್ಸ್ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿತು. ಈ ಸಮನ್ಸಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಹಾಜರಾಗದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ದಾವಾ ಡಿಕ್ರಿ ಆಯಿತು.

ದಾವಾ ಡಿಕ್ರಿ ಆದ ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳೇನು? ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಮೊದಲು ಈ ಜಾಹೀರು ನಾಮೆಯತ್ತ ಒಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸೋಣ. ಈ ಜಾಹೀರು ನಾಮೆಯನ್ನು ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉದ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ದಾವಾದ ಪಾರ್ಟಿಗಳ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿತ್ತು. ದಾವಾ ಹೂಡಲಾದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೆಸರು ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ದಾವಾ ಕೇಳಿದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತು. ಮುಂದುವರಿದ ಈ ಜಾಹೀರು ನಾಮೆ "ಸಮನ್ಸ್ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೀವಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದವರಾಗಲಿ ಹಾಜರಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ವಿಫಲರಾದರೆ ದಾವಾವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ ಈ ಜಾಹೀರು ನಾಮೆ ಮುಖ್ಯ ವಿವರ ನೀಡುವುದನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು- ಅದೆ, ಎಂದು ಯಾವ ದಿನ, ತಾರೀಖು, ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಸಮಯದಂದು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು.

ಈಗ ಮತ್ತೆ ಡಿಕ್ರಿ ಆದ ನಂತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠದಿಂದ ದಾವಾ ಡಿಕ್ರಿ ಆಯಿತು. ಡಿಕ್ರಿ ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ, ಹಿಂಪಡೆಯಿರಿ ಎಂಬ ಕೋರಿಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತಿರಸ್ಕೃತ ಆಯಿತು. ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಅಪೀಲು ದ್ವಿಸದಸ್ಯದ ಪೀಠದ ಮುಂದೆಯೂ ಮಾನ್ಯ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕದ ತಟ್ಟಿದರು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೨೭, ಆ. V ನಿಯಮ ೨೦ ಮತ್ತು ಸಂಹಿತೆಯ ಭಾಗ ಆಗಿರುವ ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸ್ 'ಬಿ' ಭಾಗವಾಗಿರುವ ನಮೂನೆ ೧ರತ್ತ ನೋಡಿತು. ನಿಯಮ ೨೦ ಮತ್ತು ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸ್‌ನ ನಮೂನೆ ೧ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಗಾಗಿವೆ. ಏನೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆದರೂ ಈ ಯಾವ ನಮೂನೆಗಳೂ ದಿನ, ತಾರೀಖು, ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಈ ನಮೂನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ತರಹ ಹೊರಡಿಸಿದ ಅಥವಾ ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿದ ಸಮನ್ಸ್ ಸಮನ್ಸೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಕಾನೂನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ವಿಧಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಅದೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಅನ್ಯಥಾ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿತು. ತಮ್ಮ ಪಾಲುಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಇರುವುದು ಔರಂಗಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ, ಆದರೆ ಈ ಜಾಹೀರು ನಾಮೆ ಪ್ರಕಟ ಆಗಿದ್ದು ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಪುಣೆ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬ ವಾದಿಯ ವಾದವೂ ಅವರ ಪರ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಾರಣ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದ್ದು, ಸಮನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕಾದ ದಿನ, ದಿನಾಂಕ, ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ನಮೂದಿಸದೆ ಇದ್ದಿದ್ದು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಾನೆ ದಿನಾಂಕವೊಂದನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಅಂದಿನ ದಿನದಂದು ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಅಪೀಲನ್ನು ವಿಲೆ ಮಾಡಿತು.

ದೇಶದಾದ್ಯಂತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವ 'ಮಾಲೀಕ'ತ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಒಂದು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ (concept of ownership is a relative concept) ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪೊಂದರಲ್ಲಿ. ಈ ಪ್ರಕರಣ 'ಮಾಲೀಕತ್ವ' ಎಂದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸ ಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳಡಿ ಮಾಲೀಕ ಬಾಡಿಗೆದಾರನನ್ನು ಹೊರದೂಡಲು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೊ ಅಷ್ಟು ಹಕ್ಕು ಉಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಹಕ್ಕು ಘೋಷಣಾ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕ ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಬೇಕಾದಂತೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಹೇಳಿದೆ. ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಾರಣ ಕೊಟ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕತ್ವ ಒಂದು ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಷ್ಟೆ.

ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆ...

೧ ▶▶

ಮನೆ, ಭೋಜ್‌ರಾಮ್‌ರ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಆಪಾದಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಬಿರಿಜ್‌ರಾಮ್‌ರನ್ನು ಬೈದು, ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡಿದರು. ಬಿರಿಜ್‌ರಾಮ್ ಇದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದರು ಆಪಾದಿತರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಹಲವರು ಝಗಳ ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರು ಛೇಡಿಲಾಲ್. ಛೇಡಿಲಾಲ್ ಝಗಳದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಆಪಾದಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಬಿರಿಜ್‌ರಾಮ್‌ರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಛೆಡಿಲಾಲ್ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸಿ, ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ ಘಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಛೇಡಿಲಾಲರ ಸಾವಿನಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸನ ಆಯಿತು.

ಘಟನೆ ಹೀಗೆ ನಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ಆಪಾದಿತ ಪಕ್ಷದವರ ವಿರುದ್ಧ ಕೊಲೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ ಪೋಲೀಸರು ದೋಷಾರೋಪಣಾ ಪಟ್ಟಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆಯ ವೇಳೆ ಆಪಾದಿತರ ಹಲವು ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಸ್ವರಕ್ಷಣೆ.

ಆಪಾದಿತರ ಪಕ್ಷದವರಂತೆ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲ ಆಪಾದಿತರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ಬಿರಿಜ್‌ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಮೂಲ ಹಲ್ಲೆಕೋರರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಲ್ಲೆಕೋರರೆಂದು ಆಪಾದಿಸಲಾದ ಆಪಾದಿತರು ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿದಾಳಿ ನಡೆಸಿದರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ವಾದವನ್ನು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೂ ಈ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಬಿರಿಜ್‌ರಾಮ್ ಮತ್ತು ಝಗಳ ಬಿಡಿಸಲು ಬಂದವರು ನಿರಾಯುಧರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಹಲ್ಲೆಕೋರರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದವು ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು.

"ಕೇವಲ ಆಪಾದಿತರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದೆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ದೂರುದಾರರನ್ನು ಹಲ್ಲೆಕೋರರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ" ಎಂದಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಮುಂದುವರಿದ ನ್ಯಾಯಪೀಠ "ಮೂಲ ಹಲ್ಲೆಕೋರರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಇಡಿ ಘಟನೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು", ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿಕ್ಷಿತ ಆಪಾದಿತರ ಅಪೀಲನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ...

೧ ▶▶

೧೨.೦೫.೨೦೧೭ರ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಂತೆ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಪರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಮೀರದ ಅವಧಿಗೆ ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕರಣವೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದು.

ಈ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿದಾರರ ವಾದದಂತೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೨೧೭(೨)(ಎ) ಪ್ರಕಾರ ಈ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ರಾಜ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರು, ಅವರು ನಿವೃತ್ತಿ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ನೇಮಕಾತಿ ಅಸಿಂಧು.

ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಈ ವಾದವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ, ಈ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ೧೦ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ನೇಮಕಾತಿಯ ದಿನದಂದು ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅಪ್ರಸ್ತುತ, ಅವರ ನೇಮಕಾತಿ ಪರಿ. ೨೧೭ (೨) (ಎ) ಮತ್ತು ೨೨೪ ರಂತೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿಯೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಈ ಪ್ರಕರಣದ ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿ ೨೧೭ [೨] (ಎ) ಮತ್ತು ೨೨೪ ಅಲ್ಲದೆ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪೀಠದ ೧೯೮೨ರ ಎಸ್.ಪಿ. ಗುಪ್ತಾ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ೧೯೯೨ ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ಪದ್ಮ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪುಗಳೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದವು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಪರಿ ೨೧೭ (೨) (ಎ) ವಿಧಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ನೇಮಕಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ 'ಭಾರತದ ನಾಗರೀಕನಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೊನೆಪಕ್ಷ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರ ಆಗಿರಬೇಕು'. ಈ ವಿಧಿ ನೇಮಕಾತಿ ದಿನದಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆಯೆ? ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಕಾನೂನಿನ ಅಡೆ ತಡೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ. ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯
ಮುದ್ರಣ : ವೀ ಕೇ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಊಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ : aravindneglur@gmail.com

KARBIL 01707 / 10 /1/2009-TC
RNI No. KARBIL 2010/64911

ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಳೂರ

Issues and Challenges for Judicial Review

Part - I

It is axiomatic that the three wings of the State perform different functions. This may be said to be conventional wisdom but like most conventional wisdom it is only partly true. The doctrine of separation of powers postulates that none of the three organs of Government can exercise any power which properly or essentially belongs to either of the other two. The separate institutions are intended to ensure that democracy and liberty are not empty promises. The separation of powers serves the end of democracy by limiting the roles of several branches of government and protecting the citizens and the various parts of the State itself against encroachment from any source. The judiciary is to monitor this.

The purpose of public law is to discipline the exercise of power, judicial review is the means of achieving it. Rule of law which is a prime principle in our way of life and regarded as the cornerstone of a democratic polity is protected and upheld by judicial review. That is the exercise of a constitutional power which the rule of law requires. But all this is not self executing. The power of judicial review is exercised through the agency of Courts which are composed of humans. If most judges are more law abiding than kings were, it is, perhaps, because the appellate process achieves what it is supposed to achieve. But what of those at the judicial summit whose decisions are not subject to appellate review and correction? Law including constitutional law cannot and does not provide for every contingency and the vagaries and varieties of human conduct. Many times it is open ended. The majestic vagueness of the Constitution, remarked Learned Hand, leaves room for doubt and disagreement. It is, therefore, said by critics and scholars that this also leaves room for, and so invites, government by judges- especially those who are free of appellate review and elections and have an assured tenure.

In this imperfect setting judges are expected to clear endless dockets and uphold the rule of law. They must reconcile liberty and authority, individual freedom and national security, environment and development, socio-economic rights of particularly the weaker sections of society and development. "The major problem of human society is to combine that degree of liberty without which law is tyranny with that degree of law without which liberty becomes licence; and the difficulty has been to discover the practical means of achieving this grand objective and to find the opportunity for applying these means in the ever shifting tangle of human affairs."

All this throws up matters of great moment and epitomizes the contemporary issues and challenges for judicial review which have acquired new dimensions and poignancy. Imbuing all acts of all authorities with constitutionalism and constitutional culture, entrenching the constitutional vision of justice -making it real and meaningful for the people, vitalizing democracy and achieving all this within the framework of separation of powers and democratic functioning is the real challenge for and the goal of judicial review in a constitutional democracy. It is also essential to ensure consistency and continuity in judicial functioning and determination and to remember that justice is administered according to law. Continuity is to judicial law what prospectivity is to legislation: the means by which men know their legal obligations before they act. Both stability and change are indispensible for a healthy society.

Constitutional choices have to be made, so also policy initiatives and legislation consequential to or supportive thereof. Whose right is it to choose and experiment and may be err? Should judges exercise the 'sovereign prerogative of choice'? That should belong to and be exercised by the executive and legislative branches of government. Only in case of illegality or unconstitutionality should the court intervene, ie, only in cases that leave no room for reasonable doubt. The Constitution outlines principles rather than engraving details and offers a wide range for legislative discretion and choice. Whatever choice is rational and not forbidden is constitutional. Governmental power to experiment and meet the changing needs of society must be recognized. To stay experimentation may be fraught with adverse consequences. In the exercise of the high power of judicial review, judges must ever be on the guard not to elevate their prejudices and predilections into legal principles and constitutional doctrines.

Perspective

V. Sudhish Pai
vsudhishpai@gmail.com

If judicial modesty and restraint are not accepted and if judicial activism or aggression is to be the rule in matters of policy and law making, some basic issues remain. Is government by judges legitimate? Democratic processes envisage a 'wide margin of considerations which address themselves only to the practical judgment' of a legislature representing a gamut of needs and aspirations. The legislative process is a major ingredient of freedom under government. Politics and legislation are not matters of inflexible principles or unattainable ideals. To intrude upon pragmatic adjustments by judicial fiat may frustrate our chief instrument of social peace and political stability. If the Court is to be the ultimate policy making body, that would indeed be judicial imperialism without proper accountability. The inputs that the judiciary can get would be inadequate and not reflecting the diversity of interests. "Inadequate or misleading information invites unsound decisions." It may not be unrealistic to doubt or despise the political processes; it may also be that the people cannot be fully trusted with self government. But it would be naïve to believe that guardianship is synonymous with democracy. There is valid reason and justification as to why law making, formulation of policy and laying down principles and guidelines for exercise of rights and imposition of liabilities should be left to where they rightly belong- the legislatures consisting of elected representatives of the people. Judges are not elected and have no constituency to which they are accountable.

(to be concluded -Ed.)

An Appeal

Recently elected office bearers of Advocates Association Bengaluru will be in office till the end of this decade. In connection with their elections they had made several promises. May I, as a member of the Association, appeal to them to consider the following suggestions;

1. To arrange maintenance of Suggetion Books in each unit under the custody of unit incharge in which members can record their opinions/suggestions.

2. To publicize all the decisions/ resolution adopted by the governing council with a copy of them being retained by the unit heads for reference by the members.

K.Suryanarayana Rao - 98455 29448

Quotes

"It is well established position that the remedy of Writ under Article 226 of the Constitution of India is extra-ordinary and discretionary. In exercise of writ jurisdiction, the High Court cannot be oblivious to the conduct of the party invoking that remedy. The fact that the party may have several remedies for the same cause of action, he must elect his remedy and cannot be permitted to indulge in multiplicity of actions. The exercise of discretion to issue a writ is a matter of granting equitable relief"

SC holding that direction by writ Court to cancel registered deed by is impermissible

Be a good lawyer

• Look carefully at the facts • See the obvious • Wisdom beyond logic

A young man in his mid-twenties knocks on the door of a renowned litigation Lawyer. He says: "I've come to you because I wish to become a great litigation lawyer.

"Do you know law?" the senior Lawyer asks.

"Yes"replies the young man.

"Are you an avid reader" asks the senior Lawyer

"No. But don't worry. I just finished my dissertation at Christ University on Legal Thought and Reasoning.So now, I would just like to round out my education with a little experience on the practice of law.

"I doubt," the Senior Lawyer says, "that you are ready to enter litigation. It is the deepest knowledge ever known. If you wish, however, I am willing to examine you in logic, and if you pass that test I will teach you litigation law.

The young man agrees.

Senior Lawyer holds up two fingers. "Two men come down a chimney. One comes out with a clean face; the other comes out with a dirty face. Which one washes his face?"

The young man stares "Is that really a test in logic?"

The senior Lawyer nods.

"The one with the dirty face washes his face"- young man answers confidently.

"Wrong. The one with the clean face washes his face. Examine the logic. The one with the dirty face looks at the one with the clean face and thinks his face is clean. The one with the clean face looks at the one with the dirty face and thinks his face is dirty. So, the one with the clean face washes his face."

"Very clever," the young man says. "Give me another test."

The senior Lawyer again holds up two fingers. "Two men come down a chimney. One comes out with a clean face, the other comes out with a dirty face. Which one washes his face?"

"We have already established that. The one with the clean face washes his face."

"Wrong. Each one washes his face. Examine the logic. The one with the dirty face looks at the one with the clean face and thinks his face is clean. The one with the clean face looks at the one with the dirty face and thinks his face is dirty. So, the one with the clean face washes his face. When the one with the dirty face sees the one with the clean face wash his face, he also washes his face. So, each one washes his face."

"I didn't think of that," says the young man. It's shocking to me that I could make an error in logic. Test me again."

The senior Lawyer holds up two fingers. "Two men come down a chimney. One comes out with a clean face; the other comes out with dirty face. Which one washes his face?"

"Each one washes his face."

"Wrong. Neither one washes his face. Examine the logic. The one with the dirty face looks at the one with the clean face and thinks his face is clean. The one with the clean face looks at the one with the dirty face and thinks his face is dirty. But when the one with the clean face sees the one with the dirty face doesn't wash his face, he also doesn't wash his face. So, neither one washes his face."

The young man is desperate. "I am qualified to learn litigation law. Please give me one more test."

He groans, though, when the senior Lawyer lifts two fingers. "Two men come down a chimney. One comes out with a clean face; the other comes out with a dirty face. Which one washes his face?"

"Neither one washes his face."

"Wrong. Do you now see why logic is an insufficient basis for studying Litigation Law. Tell me, how is it possible for two men to come down the same chimney, and for one to come out with a clean face and the other with a dirty face? Don't you see? The whole question is nonsense, foolish and if you spend your whole life trying to answer foolish questions, all your answers will be foolish, too."

Get your facts in place, law will follow!

(source: unknown)

SC Gets New Judge

Ms. Indu Malhotra, Senior Advocate, was sworn in as a Judge of Supreme Court on 27-04-2018. She is the second Senior Advocate of the Apex Court amongst lady Advocates and the first lady Advocate directly elevated as Judge of the Apex Court.

Book Released

In a function held in AAB City Unit on 05-04-2018 Justice Ragvendra S Chouhan, Judge, Karnataka High Court released a book titled Motor Accidents and Claims written by A.K.Bhat Advocate, Bengaluru. Justice Sunil Dutt Yadav, Judge, Karnataka High Court was also present. The book containing 387 pages plus XXXI pages, Calico Bound, is priced Rs.800/-. The book containing a host of reported decisions of the Apex Court and various High Courts on the subject is quite useful for the bar and the bench.

In one of its recent rulings the apex Court refused to consider its earlier judgment rendered 'without any line of reasoning' and 'without any reference to any case law' as 'precedent'. The Court said it would be difficult to hold that such judgment would be binding even when it is by the Supreme Court. Court made clear that Ratio decidendi of judgment is principle of law adopted in a judgment to come at cirtain conclusion. It also said 'Ratio decidendi alone binds in future cases'.

Well wisher of the month

C.R.Gopala Swamy, Advocate, Bengaluru

Obituary

We regret to inform the sad demise of the following

- On 05-04-2018 B.A.Raja Rao Scindia, (77) Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 07-04-2018 M. Komalatha, (57) District Judge, (CCH 40) died while on duty at Bengaluru.
- On 09-04-2018 R.C.Ijari, Retd. District Judge and Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 16-04-2018 H. Mangalamba Rao, Advocate, passed away at Bengaluru

To *BOOK-POST*

....

....

....

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bangalore
Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bangalore-560 003.
Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bangalore-560 009
Editor : Aravind. M. Neglur. aravindneglur@gmail.com **RNI No. KARBIL 2010/64911**